

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Țurcanu Svetlana și avocatul Rabei Ilie în numele inculpaților, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, în cauza penală prindu-i pe

*Tipa Pantelemon XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX,*

*Coșneanu Dumitru XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

1. instanța de fond: 17.07.2017-31.10.2019;

2. instanța de apel: 19.12.2019-17.06.2020;

3. instanța de recurs: 14.10.2020-17.03.2021.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31 octombrie 2019, procesul penal în privința lui Tipa Pantelemon învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit.c) și art. 48, 152 alin. (1) Cod penal, precum și în privința lui Coșneanu Dumitru învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost încetat, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud sau condiționează pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Tipa Pantelemon a fost pus sub învinuire pentru faptul că, activând în funcția de inspector inferior de patrulare al plutonului Rezina-Șoldănești al Batalionului nr.3 al Brigăzii de Patrulare al Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General de Poliție, fiind numit în această funcție prin ordinul nr.290 EF din 08.05.2015 al șefului adjunct al IGP, având gradul special de sergent inferior de poliție și, fiind în conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) din Codul penal persoană publică, investită de stat să

presteze în numele acestuia servicii publice și să îndeplinească activități de interes public, contrar art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994; atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îl obligau să nu supună pe nimeni la torturi, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, să aibă un comportament demn și respectuos pentru persoane, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită, prin activitatea sa publică, prestigiul funcției sau al autorității din care face parte, în participație cu altă persoană publică, a comis rele tratamente în privința lui Vitalie Rotari în următoarele circumstanțe: Astfel, Pantelemon Tipa împreună cu Dumitru Coșneanu, fiind persoane publice, la data de 07 septembrie 2016, aproximativ la ora 21:30, patrulând cu automobilul de serviciu de model "VAZ 21105" cu număr de înmatriculare XXXXX pe traseul R-13 în preajma intersecției drumurilor, unul dintre care duce spre s. Țahnăuți din raionul Rezina, au staționat lângă pietonul Vitalie Rotari și după ce au ieșit din automobilul de serviciu, s-au apropiat de numit, întrebându-l dacă cunoaște informații despre locul aflării fratelui Victor Rotari, răspunsul fiind negativ. La aceasta, în timp ce polițistul Dumitru Coșneanu l-a apucat pe Vitalie Rotari cu ambele mâini de haine și îl brusca și numea cu cuvinte necenzurate, el, neîntemeiat, având scopul provocării unor suferințe fizice și psihice, ilegal și fără necesitate l-a apucat de mâna stângă, răsucind-o la spate, astfel doborându-l la pământ, iar ca rezultat cauzându-i leziuni corporale sub formă de luxație a cotului stâng, echimoze pe omoplatul stâng și genunchiul stâng, suferințe care au produs intense tulburări psihice și sentimente de fobie, neliniște, inferioritate, care i- au umilit și înjosit demnitatea umană. Tot el, împreună cu colegul de serviciu Dumitru Coșneanu, în continuarea acțiunilor sale criminale, în scopul de a-și demonstra supremația, dar și pentru a-l umili pe Vitalie Rotari, nu au reacționat la solicitările de a apela la serviciul de asistență medicală urgentă, lăsându-l să sufere din cauza durerilor pe o perioadă îndelungată de timp.

Acțiunile lui Tipa Pantelemon au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.166¹ alin.(2) lit.c) Cod penal – „cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice”.

La fel, Tipa Pantelemon mai este învinuit și de faptul că în același timp și circumstanțe, aflându-se în preajma intersecției drumurilor, unul dintre care duce spre s. Țahnăuți din raionul Rezina, prin exces de autor, având scopul provocării lui Vitalie Rotari a unor leziuni corporale, ilegal și fără necesitate l-a apucat pe numit de mâna stângă, răsucind-o la spate, astfel doborându-l la pământ, iar ca rezultat cauzându-i leziuni corporale medii sub formă de luxație a cotului stâng, echimoze pe omoplatul stâng și genunchiul stâng, acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția lui Dumitru Coșneanu.

Astfel, acțiunile lui Tipa Pantelemon au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 48, 152 alin.(1) Cod penal – „vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art.151 Cod penal, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celui alt participant”.

La fel, prima instanță a constatat că Dumitru Coșneanu este acuzat de procuror de faptul că activând în funcția de inspector inferior de patrulare al plutonului Rezina-Șoldănești al Batalionului nr.3 al Brigăzii de Patrulare al Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General de Poliție, fiind numit în această funcție prin ordinul nr.290 EF din 08.05.2015 al șefului adjunct al IGP, având gradul special de sergent inferior de poliție și, fiind în conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) din Codul penal persoană publică, investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice și să îndeplinească activități de interes public, contrar art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994; atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îl obligau să nu supună pe nimeni la torturi, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, să aibă un comportament demn și respectuos pentru persoane, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită, prin activitatea sa publică, prestigiul funcției sau al autorității din care face parte, în participație cu altă persoană publică, a comis rele tratamente în privința lui Vitalie Rotari în următoarele circumstanțe: astfel, cet.Dumitru Coșneanu împreună cu cet.Pantelemon Tipa, fiind persoane publice, la data de 07 septembrie 2016, aproximativ la ora 21.30 min, patrulând cu automobilul de serviciu de model "VAZ 21105" cu număr de înmatriculare XXXXX pe traseul R-13

în preajma intersecției drumurilor, unul dintre care duce spre s. Țahnăuți din raionul Rezina, au staționat lângă pietonul Vitalie Rotari și după ce au ieșit din automobilul de serviciu, s-au apropiat de numit, întrebându-l dacă cunoaște informații despre locul aflării fratelui Victor Rotari, răspunsul fiind negativ. La aceasta, polițistul Dumitru Coșneanu, neîntemeiat, având scopul provocării unor suferințe fizice și psihice, l-a apucat pe Vitalie Rotari cu ambele mâini de haine, bruscându-l și numindu-l cu cuvinte necenzurate, timp în care, polițistul Pantelemon Tipa, ilegal, fără necesitate l-a apucat de mâna stângă răsucind-o la spate, astfel doborându-l la pământ, iar ca rezultat cauzându-i leziuni corporale sub formă de luxație a cotului stâng, echimoze pe omoplatul stâng și genunchiul stâng, suferințe care au produs intense tulburări psihice și sentimente de fobie, neliniște, inferioritate, care i-au umilit și înjosit demnitatea umană. Tot el, împreună cu colegul de serviciu Pantelemon Tipa, în continuarea acțiunilor sale criminale, în scopul de a-și demonstra supremația, dar și pentru a-l umili pe Vitalie Rotari, nu au reacționat la solicitările de a apela la serviciul de asistență medicală urgentă, lăsându-l să sufere din cauza durerilor pe o perioadă îndelungată de timp.

Acțiunile lui Coșneanu Dumitru au fost încadrate de către organul de în baza art.166¹ alin.(2) lit.c) Cod penal – „cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care: Tipa Pantelemon să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. c) și art. 48, 152 alin. (1) Cod penal. La fel, a solicitat de a-l recunoaște pe Coșneanu Dumitru vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, totodată, de a aplica în privința inculpaților Tipa Pantelemon și Coșneanu Dumitru măsura preventivă sub formă de arest cu luarea sub strajă din sala de judecată; iar în temeiul art.art. 227, 229 Cod de procedură penală, a încasa de la Tipa Pantelemon și Coșneanu Dumitru cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor medico - legale și alte cheltuieli în sumă totală de 1 977,94 lei.

În motivarea cererii de apel, procurorul a evidențiat că în acțiunile inculpatului Tipa Pantelemon sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (2) lit. c) și art. 48, 152 alin. (1) Cod penal, iar în acțiunile inculpatului Coșneanu Dumitru sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece fapta a avut loc cu cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice cu vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de

art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celui alt participant, atentând la drepturile fundamentale ale persoanei și integrității acestuia, drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

3.1. Apel împotriva sentinței a declarat și avocatul Rabei Ilie în numele inculpaților Coșneanu Dumitru și Tipa Pantelemon, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri privind achitarea lui Coșneanu Dumitru de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. 2, lit. c) Cod penal și a lui Tipa Pantelemon de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹, alin. 2, lit. c) Cod penal și art. 152 alin. 1 Cod penal, deoarece acțiunile acestora nu întrunesc elementele infracțiunii; revocarea măsurilor procesuale de constrângere - suspendarea provizorie din funcție aplicate prin Ordinele Șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 307ef și nr. 308ef din 24 iulie 2017, în privința lui Coșneanu Dumitru și Tipa Pantelemon.

În susținerea cerințelor sale, avocatul a indicat că, inculpații nu au avut intenția de a-i cauza părții vătămate Rotari Vitalie leziuni corporale. Survenirea acestor leziuni a fost cauzată de necesitatea aplicării forței fizice în privința lui, în scopul curmării atacului acestuia față de un colaborator de poliție, precum și din cauza stării de ebrietate a acestuia, respectiv lipsa coordonării mișcărilor de către acesta și a căderii nereușite.

La fel, a menționat că nu este veridic faptul invocat în actul de învinuire precum că inculpații au refuzat să apeleze serviciul de asistență medicală, lăsându-l pe Rotari Vitalie să sufere pe o perioadă îndelungată de timp, or, imediat după incident, inculpații au raportat superiorilor despre faptul aplicării forței fizice asupra lui Rotari Vitalie și au solicitat intervenția ambulanței pentru acordarea ajutorului necesar acestuia, cauza neprezenței imediate a serviciului de asistență medicală urgentă solicitate urma să fie examinată de către procurori.

Apărarea a indicat că, partea vătămată Rotari Vitalie nu a fost imobilizată, nu i-a fost ridicat telefonul mobil, nu era în stare de inconștiență sau nu era împiedicată în vreun fel să solicite singur intervenția serviciului de asistență medicală urgentă, inculpații nu i-au produs acestuia intense tulburări psihice și sentimente de fobie, neliniște, inferioritate, care i-au umilit și înjosit demnitatea umană, or partea vătămată este mult mai dezvoltat fizic decât Coșneanu Dumitru și Tipa Pantelemon.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iulie 2020, a fost respins apelul avocatului Rabei Ilie în numele inculpaților și admis apelul procurorului, casată integral sentința și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Tipa Pantelemon a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. 2 lit. c) Codul penal și condamnat în baza acestei Legi, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni cu executare în penitenciar de tip

semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe un termen de 5 (cinci) ani.

Tipa Pantelemon a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 48, 152 alin. (1) Codul penal și condamnat în baza acestei Legi, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.84 Codul penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa definitivă lui Tipa Pantelemon sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe un termen de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu art. 90 Codul penal, pedeapsa stabilită lui Tipa Pantelemon a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 5 (cinci) ani.

Coșneanu Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin. 2 lit. c) Codul penal și a fost condamnat în baza acestei Legi, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe un termen de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu art.90 Codul penal, pedeapsa stabilită lui Coșneanu Dumitru se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a reținut că, instanța de fond la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, și în așa mod a ajuns la concluzia greșită cu privire la calificarea infracțiunii.

Instanța de apel a stabilit că, deși inculpații vina nu și-au recunoscut-o, din cumulul de prbe prezentat rezultă cu certitudine că, inculpatul Tipa Pantelemon a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.166¹ alin. (2) lit.c) Cod penal, după semnele calificative „cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice”. La fel, inculpatul Tipa Pantelemon a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.48, 152 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative „vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art.151 Cod penal, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celuilalt participant”. De asemenea, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul

Coșneanu Dumitru a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.166¹ alin.(2) lit.c) Cod penal, după semnele calificative „cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice”.

În acest context, instanța de apel a stabilit că aceste concluzii sunt bazate pe următoarele probe, care au fost examinate și de către prima instanță, probe care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, după cum urmează: declarațiile părții vătămate Rotari Vitalie (*f.d.84 – 86, vol.II*); declarațiile martorului Ciburciu Sergiu (*f.d.87, vol.II*); declarațiile martorului Druța Pavel (*f.d.88 – 89, vol.II*); declarațiile martorului Slobodeniuc Iurie (*f.d.90 – 91, vol.II*); declarațiile martorului Gheorghieș Teodor (*f.d.92, vol.II*); declarațiile martorului Cibotari Alexei (*f.d.97 – 98, vol.II*); declarațiile martorului Exari Vitalie (*f.d.101, vol.II*); declarațiile martorului Cotea Radu (*f.d.99 – 100, vol.II*); raportul de expertiză medico-legală nr.243/D din 15.11.2016 (*f.d. 56, vol.I*); raportul de expertiză Judiciară nr.29 din 17.05.2017 (*f.d. 118, vol.I*).

Astfel, cu referire la concluziile primei instanțe de a înceta procesul penal în privința lui Tipa Pantelemon și Coșneanu Dumitru, instanța de apel a constatat că, instanța de fond și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - existența altor circumstanțe care condiționează pornirea urmăririi penale și tragerii la răspunderea penală.

Prin urmare, în ceea ce privește argumentul că ordonanța procurorului ierarhic superior din 27.10.2016 privind anularea ordonanței din 07.09.2016 a procurorului Olesea Stavinschi, că aceasta este întocmită de adjunctul procurorului - șef al procuraturii raionului Rezina, Anatolie Maliuta, dar nu este semnată de către însuși Anatolie Maliuta, dar de procurorul Andrei Roșca, instanța de apel a apreciat relevantă explicația procurorului prezentată în cererea de apel și anume că, ordonanța procurorului ierarhic superior, prin care a fost anulată ordonanța din 07.09.2016 a procurorului Olesea Stavinschi, este emisă de către procurorul ierarhic superior în conformitate cu prevederile art. 531 și art. 299¹ Cod de procedură penală, din care considerente decizia este una legală.

Cu referire la concluziile instanței de fond privind faptul că ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 11.11.2016 în baza art. 157 din Codul penal, care a rezultat din faptul anulării ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 23.09.2016, precum și ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 27.03.2017 în baza art. 166/1 alin.(2) lit.c) și 152 alin.(1) Cod penal, conține date ce reflectă aceleași circumstanțe care au stat la baza pornirii urmăririlor penale cu implicarea lui Rotari Vitalie și a colaboratorilor INP la 07.09.2016 în preajma intersecției spre s. Țahnăuți, r-ul Rezina, instanța de apel a conchis că aprecierea instanței de fond nu este corectă, or ele au conținut asemănător, deoarece reflectă aceleași evenimente care au avut loc.

În ceea ce privește concluziile instanței de fond privind faptul că ordonanța privind retragerea și transmiterea cauzei penale pentru examinare altui procuror, prin care dosarul penal a fost retras din gestiunea procurorului Olesia Stavinschi și transmis procurorului Ghenadie Zgardan, este întocmită de către procurorul-șef al procuraturii raionului Rezina Andrei Roșca, dar nu este semnată de acesta, ci de către o altă persoană, ce se presupune a fi adjunctul său, procurorul Anatolie Maliuta, Colegiul penal reține că este semnată de un procuror ierarhic superior în conformitate cu prevederile art. 531 alin.(1) Cod de procedură penală.

În ceea ce privește faptele comise de către inculpații Coșneanu Dumitru și Tipa Pantelimon, analizând declarațiile inculpatului Coșneanu Dumitru (f.d.93 – 94, vol.II), ale inculpatului Tipa Pantelimon (f.d.95 – 96, vol.II), declarațiile părții vătămate Rotari Vitalie (f.d.84 – 86, vol.II), declarațiile martorilor Ciburciu Sergiu (f.d.87, vol.II), Druța Pavel (f.d.88 – 89, vol.II), Slobodeniuc Iurie (f.d.90 – 91, vol.II), Gheorghieș Teodor (f.d.92, vol.II), raportul de expertiză medico-legală nr.243/D din 15.11.2016 (f.d. 56, vol.I), raportul de expertiză judiciară nr.29 din 17.05.2017 (f.d. 118, vol.I), declarațiile martorilor Cibotari Alexei (f.d.97 – 98, vol.II), Exari Vitalie (f.d.101, vol.II), Cotea Radu (f.d.99 – 100, vol.II), informația despre aflarea în căutare a numitului Rotari Victor (f.d.65, vol.II) și apreciindu-le din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, instanța de apel a conchis că ele demonstrează cu certitudine vina inculpaților în comiterea faptelor imputate și care combat argumentele declarate de partea apărării. Colegiul penal constată că versiunea apărării este combătută prin probele analizate și apreciate mai sus, prin prisma prevederilor art.101 Codul de procedură penală.

Instanța de apel a constatat cu certitudine că inculpatul Tipa Pantelimon a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative *„cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice”*.

De asemenea, a constatat că inculpatul Tipa Pantelimon a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 48, 152 alin.(1) Cod penal, după semnele calificative *„vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art.151 Cod penal, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celui alt participant”*.

La fel, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Coșneanu Dumitru a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.166¹ alin.(2) lit.c) Cod penal, după semnele calificative *„cauzarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, săvârșită de către două persoane publice”*.

Cu referire la elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de apel a reținut că, obiectul juridic special are un caracter multiplu: obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la demnitatea persoanei; obiectul juridic secundar îl constituie relațiile sociale cu privire la integritatea fizică sau psihică a persoanei, apărute împotriva tratamentului inuman ori degradant.

Cât privește victima infracțiunii prevăzute la art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, acesta poate fi nu doar persoana care se află sub arest sau care execută o pedeapsă privativă de libertate. Această calitate o poate avea și persoana reținută, percheziționată, adusă forțat, supusă unor măsuri de siguranță, supusă tratamentului psihiatric, supusă acțiunii mijloacelor speciale etc. În alți termeni, se are în vedere, orice persoană supusă unor măsuri de constrângere având la bază exercițiul autorității publice, iar în speță, victima a infracțiunii este Rotari Vitalie.

Infracțiunea prevăzută la art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal poate avea obiect material. Acesta există în cazul în care infracțiunea presupune influențarea nemijlocită infracțională asupra corpului persoanei. Dacă o atare influențare lipsește (de exemplu, dacă se aplică violența psihică), lipsește și obiectul material. În speță, inculpații i-au cauzat părții vătămate dureri și suferințe fizice și psihice, deci rezultă că există obiect material.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.166¹ alin.(2) lit. c) Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea sau inacțiunea de cauzare a unei dureri sau a suferințe fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant; 2) urmările prejudiciabile constând în durerea sau suferința fizică ori psihică; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Tratamentul aplicat victimei trebuie să depășească un anumit „prag de gravitate”. Altfel spus, tratamentul inuman ori degradant constituie nu o simplă „brutalitate”, ci este suficient de gravă.

În speță, s-a stabilit că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 243/D din 15.11.2016, la Rotari Vitalie s-a constatat: luxația cotului stâng, echimoze pe omoplatul stâng și genunchiul drept, care au fost provocate de la acțiunea traumatică a unui obiect contodont, dur, corespund timpului și circumstanțelor indicate, în comun, determină o dereglare a sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie. Astfel, tipul leziunilor determină instanța de apel să conchidă că acțiunile inculpaților au depășit un anumit „prag de gravitate” într-o măsură mai mare decât strictul necesar, mai ales că partea vătămată nu reprezenta în sine „obiectul” căutărilor inculpaților, care îl căutau pe fratele părții vătămate.

Infracțiunea prevăzută la art.16 alin.(2) lit.c) Cod penal este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii durerii sau suferinței fizice ori psihice. Prin „durere” trebuie de înțeles reacția psihofiziologică a

organismului, produsă ca urmare a unor puternice excitări a terminațiilor nervoase din organele și țesuturile umane, exprimându-se în senzații fizice negative cu grad variat de pronunțare. La rândul său, prin „suferință” trebuie de înțeles trăirile negative profunde, condiționate de excitanți fizici sau psihici. Cele două noțiuni - „durere” și „suferință” - sunt strâns legate între ele. Astfel, suferința fizică se exprimă nu doar în durerea propriu-zisă, dar și în starea fizică proastă cu caracter extenuant. Cât privește suferința psihică, aceasta reprezintă efectul aplicării unor factori psihogeni (bat cură, luarea în răs, insultă, amenințare etc.) care influențează anume asupra psihicului.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art.166¹ alin.(2) lit. c) Cod penal se caracterizează prin intenție directă sau indirectă. Nu este exclus ca subiectul infracțiunii să urmărească după caz: 1) obținerea de la persoana supusă efectiv tratamentului inuman ori degradant sau de la persoană terță a informațiilor sau mărturisirilor; 2) pedepsirea persoanei supuse efectiv tratamentului inuman ori degradant pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis; 3) intimidarea sau exercitarea de presiuni asupra persoanei supuse efectiv tratamentului inuman ori degradant sau asupra unei terțe persoane. Totodată, este posibil ca subiectul infracțiunii în cauză să urmărească alte scopuri. Motivele infracțiunii pot fi: interesul material; năzuința de autoafirmare; perceperea denaturată a obligațiilor de serviciu; incapacitatea de a soluționa pe căi legale problema procesuală creată; răzbunare; ură etc.

Subiectul infracțiunii este persoana fizică responsabilă care la momentul comiterii faptei a atins vârsta de 16 ani. În afară de aceasta, subiectul infracțiunii trebuie să aibă una din următoarele calități speciale: 1) persoana publică; 2) persoana care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice; 3) oricare altă persoană care acționează cu titlu oficial; 4) oricare altă persoană care acționează cu consimțământul expres sau tacit al unei persoane .ere acționează cu titlu oficial.

În speță, Tipa Pantelemon și Coșneanu Dumitru activau în funcții de inspectori inferiori de patrulare al plutonului Rezina-Șoldănești al Batalionului nr.3 al Brigăzii de Patrulare al Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General de Poliție, și în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) din Codul penal, erau persoane publice.

La fel, instanța de apel a stabilit că, în legătură cu infracțiunea prevăzută la art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost cauzată intenționat vătămarea gravă, medie sau ușoară a integrității corporale sau a sănătății, se impune calificarea conform art.151 sau 152 Cod penal ori art. 78 Cod contravențional și art.166¹ Cod penal. În cazul dat, pluralitatea de urmări prejudiciabile implică pluralitatea de infracțiuni sub forma concursului de infracțiuni și nu se încalcă principiul de neadmitere a

sanționării duble a aceleiași fapte, or prejudiciul cauzat intenționat sănătății excede cadrul infracțiunii specificate la art.166¹ Cod penal.

În acest context, instanța de apel a menționat că, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Tipa Pantelemon a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 48, 152 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative „vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celuilalt participant”.

Subsecvernt, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Tipa Pantelemon și Coșneanu Dumitru, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art. 7, 61, 75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Astfel, s-a stabilit că, inculpatul Tipa Pantelemon nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, a comis o infracțiune gravă și una mai puțin gravă, anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, este tânăr. Careva circumstanțe atenuante sau agravante în privința inculpatului nu au fost constatate.

În ceea ce-l privește pe inculpatul Coșneanu Dumitru, instanța de apel a stabilit că, acesta nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a comis o infracțiune gravă, anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, este tânăr. Careva circumstanțe atenuante sau agravante în privința inculpatului nu au fost constatate.

Prin urmare, instanța de apel a constat că situația inculpaților permite instanței de apel de a concluziona că dâșii nu prezintă pericol pentru societate și izolarea lor de societate nu este o măsură necesară și echitabilă în coraport cu personalitatea acestora și fapta comisă, ținându-se cont și de faptul că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, or, pronunțarea unei hotărâri de condamnare constituie un avertisment sever pentru inculpat, iar suspendarea condiționată a executării pedepsei - perioadă determinată de timp în care va fi supravegheat comportamentul inculpatului constituie o măsură adecvată care va duce la îndreptarea inculpatului, rolul de constrângere și scopul pedepsei penale putând fi realizate în această modalitate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea

parțială a deciziei în partea pedepsei numite inculpațiilor, cu remiterea cauzei la rejudecare de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea celor solicitate, procurorul susține că, pedeapsa aplicată inculpațiilor este una prea blândă și nu va atinge scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

Mai mult decât atât, recurentul remarcă că instanța de apel urma să indice cu claritate care sunt circumstanțele ce au dus la aplicare instituției de suspendarea condiționată a executării pedepsei penale prevăzută de art. 90 Cod penal.

De asemenea, procurorul susține că decizia pronunțată de către instanța de apel este una nemotivată și nu cuprinde motivele pe care se întemeiază.

5.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către avocatul Rabei Ilie în numele inculpațiilor Tipa Panteleemon și Coșneanu Dumitru, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea totală a deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri privind achitarea inculpațiilor, deoarece infracțiunile acestora nu înrutesc elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale, recurentul invocă circumstanțe similare celor indicate în cererea de apel, reiterând asupra faptului că inculpații nu se fac vinoveți de cele indicate în rechizitoriu, or, în acțiunile acestora lipsesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune, întrucât au aplicată forța fizică la reținerea persoanei în strictă conformitate cu legea.

Apărătorul menționează că instanța de apel nu a dat un răspuns clar tuturor alegațiilor din cererea de apel și a apreciat probele unilateral.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

6.1. Cu referire la recursul declarat către procuror, instanța de recurs ordinar remarcă că, autorul recursului indică ca temeiuri de declarare a recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Cu referire la temeiul invocat de către recurent precum că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel*”, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că, pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

De asemenea, Colegiul penal respinge alegațiile procurorului care indică că, instanța de apel eronat a aplicat la stabilirea pedepsei inculpaților prevederile art. 90 Cod penal, iar în motivare susține că la cauză nu au fost stabilite circumstanțe carear justifica suspendarea condiționată a pedepsei, or, instanța de apel în partea descriptivă a decizie indică clar toate circumstanțele care au determinat-o în acest sens, și anume „*inculpații nu prezintă pericol pentru societate și izolarea lor de societate nu este o măsură necesară și echitabilă în coraport cu personalitatea acestora și fapta comisă, ținându-se cont și de faptul că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit*”, care au dus la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a

inculpaților înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitoare la suspendarea condiționată a executării acesteia, care este proporțională faptelor comise de către inculpați.

Astfel, Colegiul penal susține poziția instanței de apel care a constatat că, este irațional ca inculpații să execute real termenul pedepsei stabilite, or, instituția suspendării executării pedepsei penale, poate fi aplicat în respectiva cauză penală.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiurile indicate de către recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Rabei Ilie în numele inculpaților, Colegiul penal remarcă că din conținutul cererii de recurs se deduce temeiurile prevăzute de pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, având în vedere că apărătorul critică vinovăția inculpaților, considerând că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, solicitând ca inculpatul să fie achitat de sub învinuirea imputată.

Analizând motivele indicate în textul recursului, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurentul contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele inferioare, considerând că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc cu certitudine că faptele incriminate în actul de învinuire au fost comise de către Tipa Pantelimon și Coșneanu Dumitru.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că, procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept.

Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare.

Cu referire la alegațiile apărării precum că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui temei de

casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat soluția cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Dar, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de către recurent, Colegiul penal le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nicio gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante din apeluri și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal respinge ca fiind nefondat temeiul invocat de către apărare precum că, nu au fost întrunite elementele infracțiunii imputate inculpaților Tipa Pantelimon și Coșneanu Dumitru, or, alegațiile recurenților raportate la actele cauzei sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Respectiv, cu referire la situația de fapt relatată de către recurent, care în opinia acestuia denotă nevinovăția inculpaților în săvârșirea faptelor incriminate, Colegiul penal stabilește că, judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine vinovăția inculpaților în cele imputate.

Așadar, Colegiul penal subliniază că, toate criticile formulate de recurenți, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel respectând prevederile art. 414 alin. (3) și 417 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală, cărora instanța le-a dat o motivare clară și argumentată expusă în pct. 4.1. al prezentei

decizii, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune (cauza CtEDO, Rebait și alții c. Franței, din 25.02.1995, nr. 26564/1995).

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și corect motivată.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Țurcanu Svetlana și avocatul Rabei Ilie în numele inculpaților, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, în cauza penală privindu-i pe *Tipa Pantelemon XXXXX* și *Tipa Pantelemon XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **15 aprilie 2021**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan